

سه دقیقه نشد که شیخ شریف گفت، «باید بروم صد دستگاه گمرک، به نیرو نیاز داریم»، «گفتم، «حاج آقا ما آمدۀ اید» حاج آقا جمی گفت، شیخ شریف پرسید، «از کجا آمدۀ اید؟» حاج آقا جمی گفت، «اینها بچه‌های اصفهان هستند و امام جمعه اصفهان آنها را تائید کرده است». با شیخ شریف رفق شدیم و با اولین ماشین وانتی که به طرف پل نو جاده شلمچه و صد دستگاه می‌رفت، همراه با او که روحانی شجاعی بود؛ حرکت کردیم. واقعًا حضور آقابیان محترم با باباس روحانیت، جلوه دیگری به صحنه زم و دفاع من داد. در وجود همه بچه‌ها که فقط چند ساعت پیشتر بود که با هم آشنا شده بودیم، اطمینان خاصی دیده می‌شد و اساس آن، حضور امامان جمعه و جماعت در میان ما بود.

در هر صورت بالغ بر ۳۰ روز به اتفاق برادران برای دفاع از خرمشهر ماندیم و در جبهه‌های مختلف گمرک، درب سنتاب، پل نو، صد دستگاه، پلیس راه، پادگان دز، سپل بند خرمشهر، جبهه‌های سایون پزی و هر جایی که عراقی‌ها تحرکی نشان می‌دادند بامشین و پایپای پیاده، نبرد را داده‌ایم و دشمن را می‌نگیریم کردیم. هر روز هم در خرمشهر به منزل امام جمعه سرمهی زدیم و با علاوه همدلی و همانگی می‌کردیم تا اینکه منزل امام جمعه، هدف گلوله توپ قرار گرفت و خراب شد. امام جمعه آبادان: آقای جمی و آقای محمدی: امام جمعه موقت، در روزهای بعدی، دیگر در خرمشهر نبودند و به آبادان رفتند.

در روز بیست و چهارم جنگ، سرجنت اسلام شیخ شریف، هدف گلوله تک تیرانداز عراقی گرفت و دستش هم در اثر اصابت خماره، از دنش جدا شد. روز بسیار سخت و سنگینی برای زمیندگان داخل شهر بود. با شهادت شیخ شریف، بچه‌ها آیدیده و محکم تر شدند. زمیندان شاید در ساعات اولیه جنگ، نگران بودند، ولی شهادت شهید قنوتی: اولین روحانی جنگ و اولین سردار شهید روحانی که در سخت ترین موضع نبرد و در نزدیکترین جبهه خودی باشند، در فاصله ۵۰ متری با جبهه عراقی‌ها، مورد اصابت تیر مستقیم تک تیرانداز عراقی قرار گرفت، تاثیر بسیار زیادی بر روحیه آنها گذاشت و عزمشان را برای ادامه نبرد، صد چنان‌گونه کرد.

روز ۲۴ مهر، روز بسیار سخت و سنگینی بود. تمام شهر زیر آتش بود. عراقی‌ها تانزدیک مسجد جامع پیش آمدند. به اتفاق پهروز مرادی و چند نفر دیگر از جمله گل محمدی، فرخی، شفیعی و در حالی که جمیاً ۱۵ نفر می‌شدیم؛ به عراقی‌ها حمله بردیم و خرمشهر تا شباب، از سقوط نجات پیدا کرد. نزدیک بیوار شرقی شهر، عراقی‌ها ایرون رانیم و چند نفر از برادران، شهید شدند و جنازه آنها در کوچه ماند. تا روز دوم آبان از رسیدن شدم به پل و مسجد جامع جلوگیری کردند. نیروهای خسته شده بودند. ۳۰ روز بود که کسی حمام نگرفته بود. ۳۰ روز بود که کسی اگر گرم نخورد بود. ۳۰ روزی بود که در مقابل وحشیگری های عراقی‌ها مقاومت کرده بودیم. سلاح‌های مامن‌توفیک بودند و مهمات و پیشیانی نداشتم، ولی عشق به شهادت، در اوج خود بود. در یک حمامه بزرگ ۳۲ روزه، تلفات سنگینی بر عراقی‌ها وارد شد و تک نیروهای دارین روزها، شجاع، جنگ دیده و وزیریده شدند. در این روزها چند نفر دیگر از برادران، شهید شدند و من هم زخمی شدم. در این زمان بود که مهمات و آذوقه و توان نیروهای تام شدند. باید راهی بیمارستان می‌شدم. با یک تاکتیک مناسب به عقب آمدم و با آمبولانس به بیمارستان طالقانی رفتم. در آنجا بود که عراقی‌ها از ذوالفارقی به آبادان حمله کردند. بچه‌ها متفرق شده بودند. با قیمانده بچه‌ها در روز سی و

سردار مرتضی قربانی

بر قله اخلاص...

تعداد ۳۴ نفر از ۷۲ نفر به اتفاق اینجانب، وسایل و امکانات برادران داوطلب، از اصفهان با سلاح‌های مختلف ام-۱، ام-۲، بوزی و ممبهای دست ساز به طرف خوزستان حرکت کردیم. روز سوم جنگ بود که رسیدیم آبادان در منطقه جنوب کارون در داخل شهر آبادان، یک مدرسۀ پیدا کردیم و وسائل اضافه رادر آنچه قرار دادیم و با چند دستگاه وانت، از جزیره آبادان وارد خرمشهر شدیم. همه شهر زیر آتش سنگین بود و مام هچگونه اطلاعی از شهر و نیروهای خودی و از نیروهای دشمن داشتیم. دشمن، مقر سپاه پاسداران خرمشهر را گلوله باران کرده و بچه‌های سپاه، خود را جایه جا کرده بودند. آدرس منزل امام جمعه را گرفتیم. در خیابان اصلی مسجد جامع، روپری کوچه گلخانه خرمشهر بود. به هر شکلی که بود، خودمان را به اصفهان در شهر اهواز برقرار شد. بر اساس اطلاعاتی که آیت الله جمی و آیت الله نوری دادند، معلوم شد که خرمشهر در حال سقوط است. شب چهارم جنگ بود، ساعت سه بعد از نیمه شب اعلام کردند نیروهای داوطلبی که آماده شهادت هستند، آماده شوند که بروند خرمشهر.

طبیعت

جمی مردی است بسیار ساده و مخلص و خداشناس که بسیار زیبا حرف می‌زندند و با لحنی روحانی، همه را هدایت می‌کند. او بیشترین ارتباط تلفنی را از آبادان با دفتر امام و حاج احمد آقا خمیلی داشت. حاج آقا جمی روزی پنج بار با دفتر امام تماش داشت و تا امام زنده بودند، شاید هر دو ماه یک بار به ملاقات اینکه دائمًا گلوله می‌بارید، عشق به جنگ با مت加وزین زیادتر شد. در همین زمان بود که روحانی بزرگوار و جوانی به نام شیخ شریف قنوتی از جبهه درگیری شلمچه رسید و گزارش وضع نیروهای خودی و دشمن را اعلام کرد.

طیب شاهد

تمام مردم ایران می دانستند که حفظ آبادان، حفظ تمامیت ارضی ایران به حساب می آمد. حاج آقا جمی نماد حکومت واقعی اسلام در این محاصره بود. شهر آبادان مقیاس کوچکی از کل ایران بود. آقای جمی امام و رهبر این سرزمین در محاصره محسوب می شد و همه مستقیماً از او کسب احکام شرعی می کردند و روحیه می گرفتند.

آیت الله جمی، پیام پیروزی را اعلام کرد. آیت الله جمی مردی است بسیار ساده و مخلص و خداشناک که بسیار زیبا حرف می زد و با الحنی روحانی، همه را هدایت می کرد. او بیشترین ارتباط تلفنی را از آبادان با دفتر امام و حاج احمد آقا خمینی داشت. حاج آقا جمی روزی پنج را برای دفتر امام تماس داشت و تا امام زنده بودند، شاید هر دو ماه یک بار به ملاقات حضوری شریفیاب می شد و خط اصلی راه را از امام دریافت می کرد. دستور مستقیم را زودتر از نظمیان سپاه و ارتشی، آیت الله جمی از امام می گرفت. به همین خاطر بود که ارتشی سپاهی، مرد و زن داخل محاصره علاقه و عشق خاصی به آیت الله جمی پیدا کرده بودند و حرف ایشان تأثیر اساسی داشت. مردم ایران خیلی زیبر و دانا هستند. حضور آیت الله جمی و حضور معاوم ایشان در آبادان، از ایشان تصویری مقاوم و شجاع در اذان بنجه های داخل محاصره گذاشت و حضور ایشان باعث دلگرمی ارتش و سپاه و از بین رفتن ترس و دلهز رزمندگان از دشمن شد. خدمی داند و قمی حاج آقا را می دیدیم، تا یک هفته اثر روحانی و معنوی ایشان آرامش خوبی به قلب و روحانمان تزریق می کرد.

تمام مردم ایران می دانستند که حفظ آبادان، حفظ تمامیت ارضی ایران به حساب می آمد. حاج آقا جمی نماد حکومت واقعی اسلام در این محاصره بود. شهر آبادان مقیاس کوچکی از کل ایران بود. آقای جمی امام و رهبر این سرزمین در محاصره محسوب می شد و همه مستقیماً از او کسب احکام شرعی می کردند و روحیه می گرفتند. به هر

پس از هماهنگی با سرهنگ کهنه‌ریختی آنلند خوبی و پیچه‌لاخچه بی‌غیر، آفریده بودند لحظه‌نیز لایا کردند. تعدادی از بچه های رزمنده سپاه سپسان و پلوچستان که همگی اصفهانی بودند، به جمع مایوس شدند. در این زمان بود که پیام آیت الله جمی: امام جمعه آبادان را از رادیو شنیدیم که رزمندگان حاضر در محاصره آبادان را دعوت به مقاومت و صبر و شکیباتی و توکل به خدا می کرد. در هر صورت، آن روز، سلاح های خودمان را آماده کردیم و به ستاد جنگ آبادان رفیم و با سرهنگ اقارب پرست. سرهنگ شریف نسب، سرهنگ حسنه سعدی مهندسات کردیم و چند خمیاره ۱۲ میلی متری گرفتیم و آنها را به هتل آواردیم و آماده کردیم. برای خمیاره های مهمات نداشتیم. از جاده خسروآباد در جاده اوندرود و با ترس و لرز از حضور دشمن و آتش سنگین او، با چند دستگاه ماشین ترکش خود را سیرخ، مهمات آوردیم. شب را نخواهیدم، همه دلهزه داشتند. معلوم نبود نیروهای عراقی از کدام محور، قصد نفوذ به شهر آبادان را دارند. نیمه های شب از محور ذوالقاری رودخانه عبور کرده و به محل اوراق فروشی در یاقولی رسیده و دست و پای خود را دریا یاقولی راسته و رفته بودند. دریا یاقولی رسیده و پای خود را زیر کرده بود تا به بچه ها بگوید که عراقی ها از کجا وارد شهر شده اند. صبح نماز می خواهند که اعلام کردد که برای رفتمن به کوی ذوالقاری آماده شویم. در این زمان ارتباط با پیام و تلفن ضعیف بود و همه کارها با پیک انجام می شدند. در این زمان بود که پیام امام مبنی بر تکلیف شرعی و الهی بودن شکست حصر آبادان اعلام شد. حاج آقا جمی: امام جمعه آبادان از رادیو آبادان اعلام فرمودند، «برادران! تکلیف شرعی تا مرز پهمنشیر رسیدیم و درگیری و زد و خورد تا ساعت ۷ شهادت است. اگر خدا را یاری کنید خدا هم شما را یاری خواهد کرد». اعلام شد که جمهه ذوالقاری در حال تصرف عراقی هاست. پس از بخش پیام و حاج آقا جمی، بادو اصابت گلوله های خمیره ارتشی و سپاهی به هدف های اصلی دشمن. بالغ بر یکصد نفر عراقی کشته شدند. بولدوزرهای جیپ های ۱۶ او همه موشک های دشمن منهدم شده بودند. صد و بیست نفر اسیر گرفتیم و سر پل اصلی تجاوز عراق به آبادان به دست رزمندگان افتاد. غربو بود و در تاریکی نه آب داشتیم نه غذا. جان درین ما نبود و لی عشق و تکلیف الهی و پیام امام و علاقه به پیروزی بود که با کمترین امکانات به پیروزی دست یافتیم و خواب از چشم همه ما گریخت. بعد از اذان مغرب و عشا بود که محل ذوالقاری کجا هستند و آنها راه را به منشان دادند.

چند نفر طلبه دیگر هم بودند. شروع به صحبت کردیم و گزارشی از خط و مسائیلی که از خرمشهر تا آبادان و خط ایستگاه ۷ به وجود آمده بود، خدمت حاج آقا عرض کردم و گفتمن، «ما در همسایگی شما آتش خمپاره را قرار دادیم. عراقی ها هم ضد آتشیار اجرا می کنند و شما اذیت می شوید. اگر اجازه بفرمایید مازای محل جایه چاوشیم، ایشان فرمودند، «نه، بودن شما برای ما دلگرمی است. ما هم باید در جنگ سهم داشته باشیم.» از ترسی و شجاعت حجاج آقا جمی خوش

آمد. نزدیک اذان ظهر بود اتفاق حجاج آقا و چند نفر از جمله مهدی و محمود: فرزندان حاج آقا، نماز خواندیم و ناهار مختصراً هم خوردیم. حاج آقا جمی از این خرماهای خشک داشتند که با چای خیلی خوش طعم بود. چای را صرف کردیم و برای رفتن به خط مقدم آماده شدیم. در حین خداحافظی، حاج آقا باز مراد آغوش گرفت و برای مادعا خواند و فرمود، «به ما سر نزید.»

در چند روز اول جنگ، نماز جمعه به صورت رسمی برگزار نمی شد. بعد از دو ماه که از جنگ گذشت، حاج آقا جمی نماز جمعه را در سالن زیرین مکتبه ارژاق راه اندازی کرد و هر روز جمعه، در محاصره، در نماز حاج آقا شرکت می کردیم. عصر زورهای پیشنشینه هم سعی می کردیم به سلام کردم. حاج آقا با آن لهجه زیبا فرمودند، «علیکم السلام! ای والله اصفهانی! تو هستی؟ ما فکر می کردیم شهید شدی، چرا به ما سر نمی زدی؟ حاج آقا جمی مرا اینجانب و همه زینتگان از معنوتو و ارادات این روحانی

بزرگ و مجاهد بدون ادعای اینجانب بهره مند می

شما که شلیک می کنید، عراقی ها هم با توجهانه مارا هم به فیض می رسانند.» من وقتی فهیمید منزل آیت الله جمی در چند قدمی ماست. برای دومنی بار بعد از محاصره خردشهر خدمت حاج آقا رسیدم، وقتی وارد منزل شدم، سلام کردم. حاج آقا با آن لهجه زیبا فرمودند، «علیکم السلام! ای والله اصفهانی! تو هستی؟ ما فکر می کردیم در آنجا نماز می خواندند، می رفیم. در طول مدت محاصره آبادان، در آغوش گرفت و بعد از احوالپرسی به اتاق ایشان رفتیم.

بیکی دیگر از ویژگی های حاج آقا جمی، روحیه شهادت طلبی در ایشان بود. یادم است که برادر حاج آقا، راننده و محافظ ایشان بود. او در محاصره آبادان، همراه حاج آقا رفته بود که در کنار فرمانداری گلوله توب آمد و عبدالرسول چمی به فیض شهادت رسید. این حادثه، کوچکترین خللی در روحیه حاج آقا به وجود نیاورد. حاج آقا در همان محاصره، برادرش را در آبادان به خاک سپرد. عراقی ها منطقه را با هوابیما بمباران و اعلامیه پخش و در آنها به حاج آقا جمی توهین می کردند.

برای ادامه نبرد شد، عبارتند از:

۱. مقاومت مردم آبادان تا شکسته شدن محاصره که اساس آن، دستور امام و اجرای تکلیف شرعی توسط مردم باید محسوب کرد.
 ۲. نقش روحانیت و آیت الله جمی در انسجام و پکدستی و یکپارچه کردن زینتگان در محاصره که نتیجه بزرگ آن، اولین عملیات مشترک سپاه و ارتز بود.
 ۳. فرماندهی مستقیم امام در هدایت اولین عملیات مشترکی که در آن امام شخصاً استور شکستن حصار آبادان را صادر و طرح عملیات را ماضفرمودند.
- به لطف خدا پس از انجام تکلیف شرعی و الهی و به برکت اجرای فرمان امام، بعد از شکسته هسته، روانه مناطق دیگر جمیه شدیم. من ارتباط معنی و روحانی خودم را بایت الله جمی قطع نکردم. هر وقت به آبادان می رفتمن و خدمت حاج آقا می رسیدم. بعد از عملیات فتح المیین و بیت المقدس، مقدار زیادی پول عراقی را که شاید چند کیسه بزرگ می شد، به حاج آقاداد، ایشان هم این پول هارا به مجاہدین عراقی و آیت الله سید باقر حکیم می دادند. ما هم به لحاظ اعتماد و اطمینانی که به حاج آقا جمی داشتیم، دلمان قرص بود که ایشان با نظر حضرت امام، این پول هارا به آیت الله حکیم داده اند. بعد از جنگ هر وقت با خانواره به آبادان می رفتم، سری هم به حاج آقا می زدم و چندین بار هم، چند روزی پیش ایشان رفتم. امام جمعه شهر آبادان، پیوسته یک الگوی روشن و انکار ناشدنی و باعث عزت جهان تشیع و شیعه در ایران خواهد بود. ■

